

ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Можайкіна Н. В., канд. екон. наук, доцент, Саркісов В. Е., магістр,
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Становлення економіки, спрямованої на інновації, підвищення її конкурентоспроможності та продуктивна інтеграція у світову господарську систему – одна з найактуальніших проблем сучасності. Основним фактором, що забезпечує розвиток нашої національної економіки, є інноваційна діяльність, заснована на застосування нових ідей, наукових знань, технологій та продукції у різних галузях виробництва та управління суспільства.

Враховуючи розвиток інноваційних процесів та прогресивні тенденції у світовому масштабі, наша країна має орієнтувати економічну стратегію на безпеку та динамічний розвиток національної економіки. Необхідно підвищувати конкурентоспроможність у всіх сферах економічної діяльності, забезпечити економічний розвиток з величезним переважанням інноваційної економіки.

Саме організація та управління інноваційною діяльністю, розвитком інноваційного потенціалу підприємства, ефективне забезпечення всього комплексу здійснення інновацій підприємства призводить до вирішення проблеми забезпечення конкурентоспроможності української економіки. Необхідно наголосити, що динаміка інноваційного розвитку вітчизняних підприємств перебуває у прямій залежності від ефективності приватно-державного партнерства – взаємодії держави, бізнесу та науки.

Актуальність покращення розробки моделей управління інноваційним розвитком підприємств виходить із посилення інтенсивності інноваційних процесів, скорочення життєвого циклу інновацій, зміни функцій та складу учасників інноваційної діяльності. Комунікаційні зв'язки, як основні суб'єкти процесів розвитку, сприяють інноваційному просуванню підприємств: середній рівень науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, що здійснюються на вітчизняних підприємствах в даний час, є недостатнім – вітчизняні наукові розробки в масі не становлять основи інноваційного продукту світового рівня. Підрозділи підприємств, що формуються в їхній інноваційній інфраструктурі, покликані вирішити ці проблеми. Як і новий інструмент підвищення ефективності регіональної та національної економіки – промислові кластери.

Центральною ланкою національного інноваційного процесу є підприємство. Внаслідок цього основну увагу слід приділити створенню умов зацікавленості підприємства у вживанні інноваційної продукції, технологій та у здійсненні власних інноваційних проектів. У процесі вдосконалення управління інноваційним розвитком вітчизняних підприємств різко посилюється роль організаційно-управлінських аспектів. Підвищення ефективності інноваційних процесів може бути досягнуто лише шляхом комплексної оцінки та розробки різноманітних заходів щодо оптимізації діяльності підприємства.

До основних показників, що характеризують рівень інноваційної активності організацій, найчастіше відносять:

- частку витрат на науково-дослідні та дослідно-конструкторські розробки у загальному обсязі витрат організацій;
- ефективність витрат на НДДКР; частка інноваційної продукції обсягом продукції, виробленої організаціями;
- частку науково-технічного персоналу у структурі організацій; співвідношення технологій, що купуються і продаються;
- коефіцієнт комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності [1].

Основними критеріями, що характеризують рівень інноваційної активності організацій, є:

- відповідність сфери діяльності організацій хоча б одному з пріоритетних напрямів інноваційного розвитку країни;
- переважання в організаціях технологічних інновацій (продуктових чи процесних) щодо обсягу організаційних та маркетингових інновацій;
- віднесення організацій до одного з двох типів: організації, які здійснюють розробку та реалізацію інноваційної стратегії із часткою інноваційної продукції у загальному обсязі реалізації продукції організацій не менше 50 відсотків; організації, що впроваджують отримані інноваційні результати [1].

Зростання якісних показників забезпечують ресурсні, продуктові та технологічні інновації. Так інновації, орієнтовані на використання нових, високоякісних матеріалів сприяють поліпшенню характеристик міцності, зносостійкості, довговічності продукції. Модернізація продукції та освоєння нових видів продукції також забезпечує підвищення рівня якісних показників. Удосконалення діючих та використання прогресивних технологій має не лише мету зниження витрат на виробництво, а й, насамперед, підвищення якості продукції.

Одним із суттєвих факторів, що стримують підвищення ефективності інновацій, є відсутність дієвого інноваційного механізму насамперед розвиненого інформаційного забезпечення інноваційної діяльності.

І, нарешті, найважливішим стримуючим чинником при сучасному стані економіки є нестача у підприємств власних коштів на фінансування необхідних інвестицій, труднощі отримання довгострокових кредитів, високі відсоткові ставки, незначний обсяг пільгового кредитування. Усунення зазначених недоліків сприятиме зростанню ефективності інновацій.

В галузі вдосконалення методики бізнес-планування інновацій необхідно:

- передбачити формування проектного життєвого циклу інновації, забезпечити періодичний контроль його виконання та розробку заходів щодо усунення негативних змін його показників на кожній фазі;
- враховуючи важливість проблеми підвищення конкурентоспроможності продукції вітчизняних підприємств, у бізнес-плані слід виділити окремий розділ конкурентоспроможності продукту інновації. У ньому необхідно представляти комплексну оцінку конкурентоспроможності

продукції всіх продавців над ринком. Методика оцінки повинна враховувати специфічні вимоги та переваги конкретного ринку та його секторів;

– при прогнозуванні витрат за періодами експлуатації проекту диференційовано враховувати інфляцію з різних елементів;

– уточнити перелік оціночних показників та методики розрахунку деяких з них, у тому числі слід передбачити розрахунок змін вихідних даних для забезпечення терміну окупності інвестицій, що не перевищує узгодженого терміну повернення кредиту або необхідний термін окупності власних інвестицій [2].

Підвищенню ефективності інноваційної діяльності сприятиме вирішення наступних організаційних питань:

– для своєчасного вжиття заходів щодо усунення негативних змін показників бізнес-плану інновації у процесі її експлуатації потрібно організувати оперативний та прогнозний розрахунок показників життєвого циклу, конкурентоспроможності, ефективності інвестицій та беззбитковості проекту, а також прогнозування значень вихідних даних для розрахунку цих показників;

– створення комплексу відповідних пакетів прикладних програм;

– для забезпечення відтворювальної функції інвестицій необхідно створити сприятливий інвестиційний клімат та ефективний інноваційний механізм на основі інформаційної бази, що включає дані щодо різних рівнів управління інноваційною діяльністю [3].

Ці положення становлять теоретичне підґрунтя методичного забезпечення оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємств.

Список використаних джерел:

1. Федулова І.В. Дослідження інноваційної активності промислового підприємства. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/79662926.pdf>
2. Ватаманюк-Зелінська У.З., Штундер І.М., Гаврилук С.О. Тенденції формування та виконання місцевих бюджетів в умовах воєнного стану. Інноваційна економіка. 2022. №4 URL: <http://inneco.org/index.php/inneco.ua/article/view/976/109> (дата звернення 22.10.2023р.)
3. Чорна М. В. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств : монографія / М. В. Чорна, С. В. Глухова. – Харків : ХДУХТ, 2012. – 210с. ISBN 978-966-405-267-9

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВ ІНТЕРНЕТ-ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Можайкіна Н. В., канд. екон. наук, доцент, Фурман О. В., бакалавр, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Інтернет утворює глобальний інформаційний простір, служить фізичною основою для Всесвітньої павутини та багатьох інших систем (протоколів) передачі, зберігання даних. Ринок інтернет-послуг розширюється: з'являється все більше пропозицій, спектр послуг провайдерів стає доступнішим.

Масове використання можливостей, що пропонуються мережею Інтернет, спричинило різні трактування інтернет-послуг та їх класифікації. Більшість